

מכון התקנים הישראלי

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2024

מכון התקנים הישראלי

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2024

ה ת ו כ ן

עמוד

2	דוח רואה החשבון המבקר
	דוחות כספיים
3	דוחות על המצב הכספי
4	דוחות על הרווח הכולל
5	דוחות על השינויים בהון
6	דוחות על תזרימי המזומנים
7-41	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר לחברי הוועד הפועל של **מכון התקנים הישראלי**

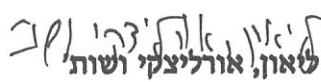
ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של מכון התקנים הישראלי (להלן - "המכון") לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הוועד הפועל וההנהלה של המכון. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הוועד הפועל וההנהלה של המכון וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות את המצב הכספי של המכון לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ואת תוצאות פעולותיו, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלו לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לתקני דיוח כספיים בינלאומיים חשבונאיים (IFRS Accounting Standards).

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 1(א) בדוחות הכספיים בדבר תיקוני החקיקה בהקשר לפעילות המכון ולהערכת המכון בדבר ההשפעה המהותית של תיקונים אלו על הכנסותיו מבדיקות יבוא.

בכבוד רב,

ליאון, אורליצקי ושות'
רואי חשבון

בני ברק,
10 באפריל 2025

מכון התקנים הישראלי
דוחות על המצב הכספי

31 בדצמבר		ביאור	
2023	2024		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
118,899	21,135	5	נכסים שוטפים
39,710	828		מזומנים ושווי מזומנים
40,232	51,750		פיקדון המיועד לתוכנית פרישה
100,530	73,594	6	פיקדונות
73,078	68,622	7	ניירות ערך סחירים
8,642	6,013	8	לקוחות
381,091	221,942		חייבים ויתרות חובה
20,712	27,388	11	נכסים לא שוטפים
74,093	71,536	9	נכס זכות שימוש
8,204	9,203	10	רכוש קבוע, נטו
383	299		רכוש אחר, נטו
103,392	108,426		חייבים ויתרות חובה לזמן ארוך
484,483	330,368		
11,399	5,595		התחייבויות שוטפות
47,394	46,423	12	ספקים ונותני שירותים
9,302	12,388	11, א	זכאים ויתרות זכות
39,710	828		חלויות שוטפות של התחייבויות בגין חכירות
84,569	69,060	13	משרד האוצר בגין פרישה מוקדמת
192,374	134,294		הכנסות מראש ולקוחות בזכות
10,967	14,978	11, א	התחייבויות שאינן שוטפות
38,567	39,516	14	התחייבויות בגין חכירות
49,534	54,494		התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד
242,575	141,580		הון
484,483	330,368		
גילי לוקר, ר"ח	ד"ר גלעד גולוב	אייל חיימובסקי	הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.
סמנכ"לית כספים	מנכ"ל	י"ר	

מכון התקנים הישראלי
דוחות על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		ביאור	
2023	2024		
אלפי ש"ח			
הכנסות			
214,261	186,365		הכנסות מבדיקות
87,320	104,059		הכנסות מאישור מוצרים ומערכות איכות
6,104	1,059	18	הכנסות מפרויקטים בתקינה במימון משרדי ממשלה
3,850	4,097		הכנסות מהדרכות ואחרות
311,535	295,580		
הוצאות			
269,484	267,367	19	עלות הבדיקות והשירותים
42,051	28,213		רווח גולמי
4,950	2,336	20	הוצאות שיווק ומכירה
30,226	29,260	21	הוצאות הנהלה וכלליות
14	-		הכנסות אחרות
1,475	1,571		הוצאות אחרות
1,197	(33)	114, ב	הוצאות (הכנסות) בגין פרישה מוקדמת ופנסיה, נטו
4,217	(4,921)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות
13,892	14,428	22	הכנסות מימון
4,837	5,750	22	הוצאות מימון
13,272	3,757		רווח נקי
1,540	248		סכומים שלא יסווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד: רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
14,812	4,005		רווח כולל אחר

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

מכון התקנים הישראלי
דוחות על השינויים בהון

סה"כ	קרן בגין מדידה מחדש של תוכנית להטבה מוגדרת אלפי ש"ח	יתרת רווח	
227,763	13,796	213,967	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2023</u>
13,272	-	13,272	רווח נקי
<u>1,540</u>	<u>1,540</u>	<u>-</u>	רווח כולל אחר
242,575	15,336	227,239	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023</u>
(105,000)	-	(105,000)	העברה מיתרות המכון לקופת המדינה במסגרת חוק התוכנית המאזנת (ראה ביאור 24ה)
3,757	-	3,757	רווח נקי
<u>248</u>	<u>248</u>	<u>-</u>	רווח כולל אחר
<u>141,580</u>	<u>15,584</u>	<u>125,996</u>	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024</u>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

מכון התקנים הישראלי
דוחות על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
13,272	3,757	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת רווח כולל לשנה
(165,635)	11,500	התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')
(152,363)	15,257	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת (שימשו לפעילות שוטפת)
(39,996)	(17,097)	תזרימי מזומנים לפעילות השקעה הפקדת פיקדונות
160,474	38,882	משיכה מתיק ניירות ערך סחירים
(13,653)	(12,525)	פיקדון המיועד לתכנית הפרישה
3,176		רכישת רכוש קבוע ורכוש אחר
110,001	43,665	תמורה ממכירת רכוש קבוע
		מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה
-	(105,000)	תזרימי מזומנים לפעילות מימון העברה מיתרות המכון לקופת המדינה במסגרת חוק התוכנית המאזנת
-	(38,882)	החזר למשרד האוצר בגין מימון תכנית הפרישה
(13,187)	(12,804)	פירעון התחייבויות בגין חכירה
(13,187)	(156,686)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(55,549)	(97,764)	ירידה במזומנים ושווי מזומנים
174,448	118,899	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
118,899	21,135	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

מכון התקנים הישראלי
דוחות על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2023	2024
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

נספח א' - התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

		הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים:
24,549	27,272	פחת והפחתות
(2,914)	(2,009)	הכנסות מימון, נטו
		עליה (ירידה) בהתחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו (כולל
(183,322)	3,198	התחייבות לזמן קצר)
(5,435)	(7,469)	שיערוך תיקי ניירות ערך סחירים
(167,122)	20,992	
		שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות:
13,189	4,456	ירידה בלקוחות
(2,492)	2,713	ירידה (עליה) בחייבים ויתרות חובה (כולל חייבים לזמן ארוך)
3,535	(5,804)	עליה (ירידה) בהתחייבויות לספקים ולנותני שירותים
(12,925)	224	עליה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות
(5,874)	(15,509)	ירידה) בהכנסות מראש ולקוחות בזכות, נטו
(4,567)	(13,920)	
		מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:
(495)	(1,151)	ריבית ששולמה
6,549	5,579	ריבית שהתקבלה
6,054	4,428	
(165,635)	11,500	

פעילות שאינה במזומן:

10,798	19,377	הכרה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה
--------	--------	---

ביאור 1 - כללי

א. תיאור כללי של המכון ופעילותו

1. מכון התקנים הישראלי (להלן - "המכון") הוא תאגיד אשר הוקם ופועל מתוקף חוק התקנים, התשי"ג-1953 (להלן - החוק). על-פי סעיף 2 לחוק, מטרת המכון היא תקינה והבטחת רמה נאותה של טיב מוצרים, אם בקביעת תקנים ואם בדרך אחרת, ורשאי הוא, בין השאר, לערוך מחקרים, סקרים ובדיקות של חומרים, מוצרים, מתקנים, לאשר מפרטים וכללים טכניים, לעודד את השימוש בהם ולקיים השגחה על ייצור מוצרים, וזאת, בהתאם לכללים שקבע, וכן לעסוק באיסוף מידע, מיונו והפצתו.

2. תכנית רוחבית לפתיחת המשק לייבוא והפחתת יוקר המחיה (רפורמת היבוא)

כחלק ממדיניות הממשלה לפעול להורדת יוקר המחיה, להפחתת הנטל הרגולטורי ולהגברת התחרות בתחום מוצרי הצריכה, אישרה הכנסת במהלך שנת 2021 תוכנית אשר נכנסה לתוקף בתאריך 1 ביוני 2022 ובמסגרתה אימצה המדינה עקרונות של רגולציה כפי שמקובלים בעולם המערבי. בבסיס המדיניות החדשה עומד העיקרון שניהול תהליך הבדיקה עובר לאחריות היבואן. היבואן יודא כי המוצר עבר בדיקות התאמה לתקן לפי כללי הרגולציה, יצהיר כי המוצר עומד בתקן הנדרש ויוכל בהינתן זאת לשווק את המוצר בשווקים. באופן זה, על פי הרפורמה, הממשלה מעבירה את כובד המשקל משימוש בתהליכי אישור מראש טרם שיווק המוצר לצרכנים למצב בו הפיקוח מבוצע בדיעבד בשווקים וזאת בהינתן מנגנוני פיקוח מבוססי נתונים וניהול סיכונים. מודל הצהרות היבואן שבבסיסו פיקוח בדיעבד בשווקים יחייב ביצוע ביקורות בשווקים על ידי משרד הכלכלה באמצעות מערך שיוקם לשם כך ואשר יטיל סנקציות על מפרים שייתפסו.

עיקרי הרפורמה:

א. הרחבת מסלולי ההצהרה קרי - עדכון קבוצות היבוא. העברת תקנים רשמיים מקבוצת יבוא 1 (רמת הסיכון הגבוהה ביותר לבריאות ובריאות ובריאות או להשפעתם על איכות הסביבה) לקבוצות יבוא 2 ו-3.

ב. הוספת מסלול הצהרה "קסיס" המאפשר לייבא מוצרים העומדים בתקינה בינלאומית שאומצה בישראל. במסלול זה על היבואן לצרף בין היתר תעודת בדיקה ממעבדה החברה בארגון הבינלאומי לגופי הסמכה (ILAC) או ממכון התקנים להוכחת עמידת המוצר בתקן הרלוונטי.

ג. הגברת אכיפה בשווקים כך שהאחריות לתקינות המוצרים תוטל על היבואנים ובהתאם להקלות שיינתנו ברפורמה תוגבר האכיפה בשווקים והסנקציות על המפרים.

נוסף על רפורמה זו, החל מאפריל 2023 נכנסה לתוקף רפורמה נוספת המגדירה הקלות ביבוא עבור מוצרים הנמכרים על ידי רשתות בין-לאומיות הפועלות במדינות מפותחות, עם שווקים משמעותיים בין-לאומיים. בהתאם למתווה, על בסיס התחייבויות היבואנים, ייכנסו המוצרים לשוק הישראלי והפיקוח עליהם לרבות בחינת התאמתם לתקינה הישראלית או לתקינה זרה, יתבצע בחנויות לאחר כניסתם לארץ.

בנוסף לכך, החל מיום 1 ביולי 2024 נכנס לתוקף תיקון בפקודת היבוא והיצוא במסגרתו בין היתר, יבוטל הצורך בהגשת בקשה למכון או למעבדת בדיקה אחרת לשחרור משלוחים במסלולי הצהרה. רפורמה נוספת המקודמת בימים אלה מגדירה כי יתאפשר יבוא של כל מוצר המשווק באופן חופשי באיחוד האירופאי על בסיס הצהרת יבואן בלבד. רפורמה זו אושרה בוועדת השרים ליוקר המחיה וצפויה לעבור הליך חקיקה בכנסת. פירוט בדבר הרפורמות מופיע בביאור 24.

על אף העובדה כי שוק בדיקות מוצרי הצריכה והטובין המיובאים נמצא בתחרות מלאה, נתח השוק של מכון התקנים הוא הגדול ביותר מבין המעבדות בארץ וכפועל יוצא ההכנסות מבדיקות אלה מהוות מרכיב משמעותי מפעילות המכון.

רפורמת היבוא הביאה לפגיעה בהכנסות המכון מבדיקות יבוא החל משנת 2022 בעיקר לאור שני שינויים הנמצאים בבסיסה של הרפורמה והם בעלי השפעה רחבה על המכון. האחד, מעבר נרחב למסלולי הצהרה. השני, גידול ניכר בבדיקות "דגם". במישור המיידי, כחלק מההתמודדות עם השינויים הרגולטוריים המכון החל ליישם את הצעדים הבאים:

ביאור 1 – כללי (המשך)

א. חתימה על הסכמים למתן שירותי אכיפה וולונטרית עם לקוחות החפצים בכך.
ב. יישום תוכנית פרישה ל-150 מתוך עובדי המכון, פרישה שהסתיימה בסוף חודש מרץ 2023. תוכנית הפרישה הוגדרה בהסכמים אשר נחתמו ב-24 באוקטובר 2022 בין המכון, הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי המכון והסכם נוסף בין המכון למשרד האוצר להסדרת פרישה מוקדמת לעובדים ומימון חלק מעלויות הפרישה לעובדים שהמכון יידרש לסיים את העסקתם כפי שמופיע בביאור 5'14.

הנהלת המכון פועלת במספר מישורים על מנת למתן את הירידה החדה בהכנסותיו וזאת בין היתר על ידי פנייה למשרדי הכלכלה והאוצר לקבלת מימון מדינה לשימור מעבדות המכון, פיתוח תחום הבדיקות הוולונטריות במכון, מנועי צמיחה ועוד. עם זאת יצוין כי חלק מאותן השפעות מופצות עליהן המכון עמל בתקופה זו אינן צפויות לתת פירות בטווח המידי.

3 המכון נותן שירותים ללקוחותיו בהתאם לתעריפי שעת עבודה שאושרו על ידי שר הכלכלה והתעשייה בהתאם לסעיף 12 לחוק התקנים. מאז תחילת שנות ה-90 של המאה הקודמת, אישר המפקח על המחירים במשרד הכלכלה והתעשייה (להלן: "המפקח"), אחת לתקופה, עדכון של תעריפי שעת העבודה בהינתן התייקרויות שחלו במשק באותה עת. האישור האחרון שניתן למכון לעדכון תעריפיו נעשה בחודש ספטמבר 2007. מאז העדכון האחרון ועד הווה חלפו למעלה מ-17 שנים אך תעריפי שעת העבודה במכון נותרו ללא שינוי וזאת על אף התייקרויות המשמעותיות שחלו בשנים אלה המקבלות ביטוי הן בעליה במדד המחירים לצרכן בשיעור מצטבר של כ-36% והן בעליה בשכר הממוצע במשק בשיעור מצטבר של כ-73%, המכון פנה בעניין זה למפקח בבקשה לעדכן את תעריפי השעה של המכון כך שיעמדו על התעריפים השעתיים להתקשרויות עם נותני שירותים חיצוניים כפי שנקבע ומתעדכן מעת לעת על ידי החשב הכללי במשרד האוצר, ואשר גבוהים בכ-35% מתעריף שעת העבודה שאושרו בשעתו למכון ושעדיין בתוקף. למועד אישור הדוחות הכספיים בקשה זו עדיין טרם אושרה.

על אף פעילות ההתייעלות של המכון בשנים האחרונות, חיוב הלקוחות בתעריפים שלא עודכנו כבר למעלה מ-17 שנים גורם להפסדים תפעוליים של המכון, ואי עדכון תעריפי שעת העבודה עלולים לגרום להמשך ההפסדים ואף להעמקתם בעתיד

ב. השלכות מלחמת "חרבות ברזל"

בחודש אוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה") במדינת ישראל. הימשכות המלחמה הובילה להאטה בפעילות העסקית במשק הישראלי בין היתר בעקבות סגירת מפעלים בדרום ובצפון הארץ, פגיעה בתשתיות, גיוס אנשי מילואים לתקופה שאינה ידועה מראש וכן, לשיבוש הפעילות הכלכלית בישראל. הימשכות המלחמה עשויה לגרום השלכות נרחבות על תחומים ענפיים רבים ואזורים גאוגרפיים שונים במדינה.

התנודות הפוטנציאליות במחירי הסחורות, שערי מטבע חוץ, זמינות חומרים, זמינות כח אדם, שירותים מקומיים וגישה למשאבים מקומיים עשויות להשפיע על ישויות אשר פעילותן העיקרית היא עם או בישראל.

כתוצאה מהמלחמה והימשכותה, קטנה מצבת כוח האדם הזמינה לעבודה באופן משמעותי בתחילתה של המלחמה בשיעור שהגיע עד כדי כ-7% דבר שהשפיעה מהותית על הפעילות השוטפת של המכון בתחומים מסוימים, ועם התמשכותה ירדה כמות העובדים המגויסים אך עדיין בהיקף שיש בו כדי להשפיע על הפעילות השוטפת של המכון.

ג. הגדרות

צדדים קשורים	-	כמשמעותם בתקן חשבונאות IAS 24 .
מדד	-	מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
דולר	-	דולר של ארה"ב.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

עיקרי המדיניות החשבונאית, אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים, באופן עקבי ואשר נערכו בהתחשב לכללי חשבונאות מקובלים הינם כדלקמן:

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (International Financial Reporting Standards); להלן - IFRS.

הדוחות הכספיים של המכון ערוכים על בסיס העלות, למעט: נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר; נכסים והתחייבויות פיננסיות (כולל מכשירים נגזרים) המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד, הפרשות, נכסים והתחייבויות בגין הטבות עובדים, השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות.

אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים

דוחות כספיים אלו לשנת 2024 וליום 31 בדצמבר 2024 הינם הדוחות הכספיים הראשונים של המכון הערוכים לפי תקני IFRS, מועד המעבר לדיווח לפי תקני IFRS ששימש לדוחות אלה הינו 1 בינואר 2023 (להלן - מועד המעבר).

בדוחות כספיים אלו יושם IFRS 1 הקובע את הוראות המעבר לדיווח לראשונה לפי ה-IFRS. תקן 1 IFRS מעניק הקלות בנושאים מסוימים בדרך של אי החלת חובת יישום למפרע לגביהם. ביישום הוראות המעבר מכוח המכון לא בחר באף אחת מההקלות המתאפשרות על פיו.

בהתאם לתקן 1 IFRS יישם המכון במועד המעבר לכל תקופות הדיווח המוצגות בדוחותיה הכספיים את תקני IFRS שבתוקף ליום 31 בדצמבר 2024. לפני אימוץ תקני IFRS ערך המכון את דוחותיו לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל. הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של המכון לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל נערכו ליום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך, הדוחות הנ"ל הוצגו מחדש ונערכו לפי כללי חשבונאות בינלאומיים ותקני IFRS. ראה באור 25 בדבר הסבר המעבר מדיווח לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לדיווח לפי תקני IFRS.

עיקרי המדיניות החשבונאית המפורטים בהמשך יושמו באופן עקבי לגבי כל תקופות הדיווח המוצגות בדוחות כספיים אלה.

ב. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

1. המכון עורך את דוחותיו הכספיים בהתאם למטבע המשקף באופן הטוב ביותר את הסביבה הכלכלית שבה הוא פועל (להלן - "מטבע הפעילות").
2. הדוחות הכספיים של המכון מוצגים בש"ח מאחר שהמכון בדעה שדוחות כספיים בש"ח מספקים מידע רלוונטי למשקיעים ולמשתמשים בדוחות הכספיים הנמצאים בישראל.

ג. נכסים, התחייבויות ועסקאות צמודים או במטבע חוץ

1. עסקאות הנקובות במטבע חוץ (מטבע השונה ממטבע הפעילות) נרשמות עם ההכרה הראשונית בהן לפי שער החליפין במועד העסקה. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים בכל תאריך דיווח למטבע הפעילות לפי שער החליפין במועד זה. הפרשי שער נזקפים לדוח על הרווח הכולל.

2. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד המחירים לצרכן בישראל (להלן - המדד) מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח, בהתאם לתנאי ההסכם. הפרשי הצמדה הנובעים מההתאמה כאמור, נזקפים לדוח על הרווח הכולל.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

3. להלן נתונים לגבי שערי חליפין ומדד המחירים לצרכן:

ליום 31 בדצמבר	
2023	2024
112.64	116.29
3.627	3.647

מדד המחירים לצרכן (בסיס של שנת 2016)
שער החליפין היציג של 1 דולר ארה"ב / ש"ח

4. להלן נתונים בדבר שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר לתקופות המדווחות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2023	2024
%	
2.96%	3.24%
3.07%	0.55%

מדד המחירים לצרכן
שער החליפין היציג של 1 דולר ארה"ב

ד. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים נחשבים על ידי המכון כהשקעות שנזילותן גבוהה, הכוללות פיקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן קצר, שתקופתם המקורית אינה עולה על שלושה חודשים ממועד ההשקעה או שעולה על שלושה חודשים אך הם ניתנים למשיכה מיידית ללא קנס ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

ה. פיקדונות לזמן קצר

פיקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן קצר שתקופתם המקורית עולה על שלושה חודשים ממועד ההשקעה ושאינם עונים להגדרת שווי מזומנים. הפיקדונות מוצגים בהתאם לתנאי הפקדתם.

ו. ניירות ערך סחירים

ניירות ערך סחירים המושקעים לזמן קצר וניתנים למימוש בטווח המידי מוצגים לפי שווים בבורסה לתאריך הדיווח. שינויים בערכם נזקפים לדוח על הרווח הכולל לסעיף מימון, נטו. הסעיף כולל גם יתרות מזומנים ושווי מזומנים מנוהלים על ידי מנהלי תיקים ואשר מיועדים להשקעה בניירות ערך סחירים.

ז. הפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה לחובות מסופקים מחושבת בחלקה באופן ספציפי בגין חובות שלפי הערכת הנהלת המכון גבייתם מוטלת בספק, ובחלקה בגין יתרת חובות ישנים בגינם מפריש המכון בשיעור מסוים מסכום חובות הלוקחות.

ח. רכוש קבוע

1. פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו ובניכוי מענקי השקעה שהתקבלו בגינם ואינם כוללים הוצאות תחזוקה שוטפת. העלות כוללת בנוסף למחיר הרכישה, את כל העלויות שניתן לייחס במישרין להבאת הפריט למיקום ולמצב הדרושים לכך שהפריט יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה וכן, אומדן של עלויות פירוק ופינוי של נכס ושיקום האתר בו ממוקם הנכס אם קיימת לישות מחויבות כאמור. עלות רכוש בהקמה עצמית כוללת עלויות ישירות הכרוכות בהקמתו ובהן עלות חומרים, קבלני משנה, שכר עבודה.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. הוצאות המימון הריאליות בגין הלוואות ואשראי ששימש למימון הרכישה או ההקמה של רכוש קבוע המהווה "נכס כשיר" בהתאם לקביעות IAS 16, היוון עלויות אשראי - בתקופה שעד להכשרתו לשימושו המיועד - נזקפו לעלות רכוש זה.
3. הוצאות בגין שיפורים ושכלולים נזקפות לעלות הנכסים ואילו הוצאות תחזוקה ותיקונים נזקפות כהוצאה עם התהוותן.
4. הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס, כדלקמן:

שיעורי הפחת השנתיים הם:	%
ציוד מעבדתי וטכני	10
ציוד כללי	6-15
מחשבים ותוכנות	10-33
כלי רכב	15
מבנים	4
שיפורים במושכר	תקופת החוזה או חיי השיפורים כנמוך מבניהם

ט. הכנסות מראש ולקוחות בזכות

המכון, במקרים רבים מחייב מראש את לקוחותיו טרם ביצוע או סיום הזמנת השירות. הסכומים שחויבו וההתחייבויות בגין מתבססים על המחירים הקיימים ביום ההתקשרות עם מזמיני העבודות. יתרת ההתחייבויות שטרם בוצעה מועברת לשנים הבאות. סכומים אלה יועברו לדוח רווח והפסד בהתאם למדיניות ההכרה בהכנסות של המכון, כמפורט להלן.

המכון פועל במשך שנים בהשבת כספים ששולמו ביתר על ידי לקוחות תוך הפעלת משאבים משמעותיים בזיהוי הלקוחות, באיתורם ובהשבת כספים המגיעים להם. עד וכולל שנת 2017, ככל שלא ניתן היה להשיב סכומים ללקוחות או לעשות בהם שימוש כנגד הזמנות עתידיות, נמחקו סכומים אלו בחלוף 7 שנים ובהתאם נזקפו לדוח על הרווח הכולל. החל משנת 2018 חדל המכון ממחיקת סכומים אלה בחלוף 7 שנים.

י. הכרה בהכנסה

ההכנסות נזקפות בדוחות הכספיים באם סכום ההכנסות ניתן למדידה באופן מהימן וכל עוד הגבייה מוערכת כצפויה. ההכנסות נמדדות לפי השווי ההוגן של התמורה בעסקה בניכוי הנחות ובניכוי החזרות.

להלן תנאי ההכרה בהכנסות:

1. הכנסות מבדיקות, אישור מוצרים ומערכות איכות והדרכות נזקפות באופן יחסי על פני תקופת ההסכם או עם ביצוע השירות.
2. הכנסות מהקצבות ממשלתיות נזקפות באופן יחסי על פני תקופת ההקצבה המאושרת

הכנסות ממתן שירותים

הכנסות ממתן שירותים מוכרות לאורך זמן, על פני התקופה בה הלקוח מקבל וצורך את ההטבות המופקות על ידי ביצועי המכון. המכון גובה תשלום מלקוחותיה בהתאם לתנאי התשלום שסוכמו בהסכמים ספציפיים, כאשר התשלומים יכולים להיות טרום תקופת מתן השירות או לאחר תקופת מתן השירות, ובהתאם מכיר המכון בנכס או בהתחייבות בגין החוזה עם הלקוח.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. חכירות

המכון מטפל בחוזה כחוזה חכירה כאשר בהתאם לתנאי החוזה מועברת זכות לשלוט בנכס מזוהה לתקופת זמן בעבור תמורה.

1. המכון כחוכר

עבור העסקאות בהן המכון מהווה חוכר המכון מכיר במועד התחילה בחכירה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה וזאת למעט עסקאות חכירה לתקופה של עד 12 חודשים ועסקאות חכירה בהן נכס הבסיס בעל ערך נמוך, בהן בחר המכון להכיר בתשלומי החכירה כהוצאה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה.

כאשר מתקיימים סימנים לירידת ערך, בוחן המכון ירידת ערך לנכס זכות השימוש בהתאם להוראות IAS 36.

2. תשלומי חכירה הצמודים למדד

במועד התחילה משתמש המכון בשיעור המדד הקיים במועד התחילה לצורך חישוב תשלומי החכירה העתידיים.

בעסקאות בהן המכון מהווה חוכר, שינויים בגובה תשלומי החכירה העתידיים כתוצאה משינוי במדד מהווים (ללא שינוי בשיעור ההיוון החל על ההתחייבות בגין חכירה) ליתרת נכס זכות שימוש ונזקפים כהתאמה ליתרת ההתחייבות בגין חכירה, רק כאשר חל שינוי בתזרימי המזומנים הנובע משינוי במדד (כלומר, במועד שבו התיאום לתשלומי החכירה נכנס לתוקף).

3. אופציה להארכה וביטול של תקופת חכירה

תקופת החכירה שאינה ניתנת לביטול כוללת גם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך את החכירה כאשר ודאי באופן סביר שהאופציה להארכה תמומש וגם תקופות המכוסות על ידי אופציה לבטל את החכירה כאשר ודאי באופן סביר שהאופציה לביטול לא תמומש.

במקרה בו חל שינוי בצפי למימוש אופציית הארכה או לאי מימוש אופציית ביטול, מודד המכון מחדש את יתרת ההתחייבות בגין החכירה בהתאם לתקופת החכירה המעודכנת, לפי שיעור ההיוון המעודכן ביום השינוי בצפי, כאשר סך השינוי נזקף ליתרת נכס זכות השימוש עד לאיפוסו ומעבר לכך לרווח או הפסד.

יב. הפרשות

הפרשה בהתאם ל- IAS 37 מוכרת כאשר למכון קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר המכון צופה שחלק או כל ההוצאה תוחזר למכון, כגון בחוזה ביטוח, ההחזר יוכר כנכס נפרד, רק במועד בו קיימת וודאות למעשה לקבלת הנכס. ההוצאה תוכר בדוח רווח או הפסד בניכוי החזר ההוצאה.

הסכום המוכר כהפרשה יהיה האומדן הטוב ביותר של היציאה הנדרשת לסילוק המחויבות בהווה בסוף תקופת הדיווח. האומדן הטוב ביותר של היציאה הנדרשת לסילוק מחויבות בהווה הוא הסכום שהמכון היה משלם, באופן רציונלי, כדי לסלק את המחויבות בסוף תקופת הדיווח או כדי להעבירה לצד שלישי באותו תאריך. כאשר ההפרשה הנמדדת כרוכה באוכלוסייה גדולה של פריטים, המחויבות נאמדת על ידי שקלול כל התוצאות האפשריות בהסתברויות המיוחסות אליהן. כאשר נמדדת מחויבות בודדת, התוצאה היחידה הסבירה ביותר יכולה להיות האומדן הטוב ביותר של ההפרשה.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר למכון קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, כאשר יותר סביר מאשר לא כי המכון תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

יג. התחייבויות בשל הטבות לעובדים:

במכון קיימים מספר סוגי הטבות לעובדים:

1. הטבות עובד לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן לפני 12 חודש לאחר תום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים. הטבות אלו כוללות משכורות, ימי חופשה, מחלה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאה עם מתן השירותים.

התחייבות בגין בונוס במזומן או תוכנית להשתתפות ברווחים, מוכרת כאשר למכון קיימת מחויבות משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד בעבר וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום. ההתחייבות להטבות עובד לזמן קצר המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הלא מהוון של ההתחייבות.

2. הטבות לאחר סיום העסקה

התוכניות ממומנות בדרך כלל על ידי הפקדות לחברות ביטוח או לקרנות והן מסווגות כתוכניות להפקדה מוגדרת וכן כתוכניות ל הטבה מוגדרת.

(א) תוכנית להפקדה מוגדרת

למכון תוכניות להפקדה מוגדרת, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין שלפיהן המכון משלם באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל ההטבות לעובד המתייחסות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות.

הפקדות לתוכנית להפקדה מוגדרת בגין פיצויים או בגין תגמולים, מוכרות כהוצאה במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד.

(ב) תוכנית להטבה מוגדרת

למכון תוכנית להטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורין. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם. ההתחייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי שיטת שווי אקטוארי של יחידת הזכאות החזויה. החישוב האקטוארי מביא בחשבון עלויות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעורי הריבית בהתאם לתשואה במועד הדיווח של אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה, אשר מועד פירעונן דומה לתקופת ההתחייבות המתייחסת לפיצויי הפרישה.

המכון מפקיד כספים בגין התחייבויותיה לתשלום פיצויים לחלק מעובדיה באופן שוטף בקרנות פנסיה וחברות ביטוח (להלן - נכסי התוכנית). נכסי התוכנית הם נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות עובד לזמן ארוך או בפוליסות ביטוח כשירות. נכסי התוכנית אינם זמינים לשימוש נושי המכון, ולא ניתן לשלםם ישירות למכון.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כאשר יש למכון עודף נכסים על התחייבויות, המכון מכיר בנכס נטו בגין הטבה מוגדרת עד לסכום נטו המהוון של הטבות כלכליות הזמינות כהחזר מהתוכנית או קיטון בהפקדות עתידיות לתוכנית. הטבה כלכלית נחשבת זמינה למכון כאשר היא ניתנת למימוש במהלך חיי התוכנית או לאחר סילוק המחויבות, תוך התחשבות בדרישות הפקדה מינימלית. אם בהתאם לדרישות הפקדה מינימלית, יש למכון מחויבות להפקדות בגין שירותים שכבר התקבלו, המכון מכיר במחויבות כל עוד הפקדות אלו לא יהיו זמינות בצורת החזר או קיטון בהפקדות עתידיות.

ההתחייבות בשל הטבות לעובדים המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הנוכחי של התחייבות ההטבות המוגדרת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התוכנית.

מדידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח כולל אחר בתקופת התהוותן.

3. הטבות עובד אחרות לטווח ארוך

עובדי המכון זכאים להטבות בגין חופשה, מענקי יובל ומענקי הסתגלות. הטבות אלו מטופלות כהטבות אחרות לטווח ארוך מאחר שהמכון צופה כי הטבות אלו ינוצלו, ומחויבות המכון בגין תסולק, במהלך תקופת ההעסקה ולאחר שנה מתום תקופת הדיווח השנתית בה העובדים סיפקו את השירות המתייחס.

ההתחייבות נטו של המכון בגין הטבות עובד אחרות לטווח ארוך המחושבת על בסיס הערכה אקטוארית, הינה בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות, תוך התחשבות בשיעור עליית שכר צפויה. סכום הטבות אלו מהוון לערכו הנוכחי בניכוי שווים ההוגן של הנכסים המתייחסים למחויבויות אלה. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה אשר מועד הפרעון שלהן דומה לתקופת המחויבות של המכון.

מדידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח או הפסד בתקופה בה הן התהוו.

4. הטבות בגין פיטורין

פיצויי פיטורין לעובדים נזקפים כהוצאה כאשר המכון התחייב לפיטורי עובדים לפני הגיעם לגיל הפרישה המקובל והיא אינה יכולה לבטל את ההצעה, או כאשר המכון מכירה בעלויות בגין שינוי מבני אשר כולל תשלום של הטבות בגין פיטורין, כמוקדם מבניהם.

יד. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים, פיקדונות לזמן קצר, ניירות ערך סחירים, לקוחות, חייבים ויתרות חובה, חייבים לזמן ארוך, התחייבויות לספקים ולנותני שירותים וזכאים ויתרות זכות לזמן קצר תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם. לא ניתן להעריך את ערכם ההוגן של התחייבות אחרות לזמן ארוך.

ביאור 3 - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים, הפעיל המכון שיקול דעת ושקל את השיקולים לגבי הנושאים הבאים, שלהם ההשפעה המהותית על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

א. השיקולים

- העיתוי של קיום מחויבויות ביצוע

המכון בוחן את מועד העברת השליטה בנכס או בשירות לצורך זיהוי עיתוי ההכרה בהכנסות מחוזים עם לקוחות בנקודת זמן או לאורך זמן. בין היתר, בוחן המכון האם הלקוח משיג שליטה על נכס בנקודת זמן ספציפית או צורך את ההטבות הכלכליות באופן מקביל לביצועי המכון. בנוסף, המכון לוקח בחשבון לצורך קביעת עיתוי ההכרה בהכנסה גם הוראות חוק ורגולציה רלוונטיות.

- שיעור היוון של התחייבות בגין חכירה

המכון אינו יכול לקבוע בנקל את שיעור הריבית הגלומה בחכירה ולכן לצורך חישוב ההתחייבות בגין חכירה היא משתמשת בשיעור הריבית התוספתי של המכון. שיעור הריבית התוספתי שקובע המכון מהווה את שיעור הריבית שהמכון היה צריך לשלם על הלוואה לתקופה הדומה לתקופת החכירה ועם בטוחה דומה וזאת לשם השגת נכס בערך דומה לנכס זכות השימוש הנובע מהחכירה והכל בסביבה כלכלית דומה. במצבים בהם אין עסקאות מימון עליהן המכון יכול להתבסס היא קובעת את שיעור הריבית התוספתי בהתאם לסיכון המימוני המיוחס למכון, תקופת החכירה וכן משתנים כלכליים נוספים הנובעים מתנאים ומגבלות הקיימות בחוזה החכירה. המכון נעזר לעיתים במעריך שווי חיצוני לצורך קביעת שיעור הריבית התוספתי.

ב. אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת המכון להסתייע באומדנים, והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. שינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה שינוי האומדן.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח ואומדנים קריטיים שחשבו על ידי המכון ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת:

1. הפרשה לפיצוי בגין חופשת מחלה שלא נוצלה
ההתחייבות נרשמה בספרים בהתאם להנחות אקטואריות בדבר הסתברות ההגעה של עובדים לגיל פרישה וניצולם של ימי חופשת מחלה שלא נוצלו.
2. הפרשה לחופשה
ההתחייבויות נרשמו בספרים בהתאם להנחות אקטואריות כי ימי החופשה הצבורים ינוצלו על ידי העובדים.
3. הפרשה בגין מענק הסתגלות
ההתחייבות נרשמה בספרים בהתאם להנחות אקטואריות בדבר הסתברות ההגעה של עובדים לגיל פרישה.

ביאור 3 - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

4. הפרשות תלויות

הפרשות בגין תלויות נרשמות בספרים בהתאם להערכות היועצים המשפטיים של המכון ובהתאם לשיקול הדעת של הנהלת המכון לגבי הסבירות לכך שתזרימי מזומנים אכן יופנו לסילוק ההתחייבויות ועל בסיס האומדן שנקבע על ידי ההנהלה בגין הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים כי ידרשו לסילוק המחויבויות הקיימות. תוצאותיהן של התלויות בפועל עשויות להיות שונות מהערכות ההנהלה.

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. בגיבוש האומדנים החשבונאיים הנהלת המכון מתבססת על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים והנחות סבירות, בהתאם לנסיבות. שינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה שינוי האומדן.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי המכון ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת:

- תביעות משפטיות

בהערכות סיכויי תוצאות התביעות המשפטיות שהוגשו נגד המכון, הסתמך המכון על חוות דעת יועציה המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בבתי המשפט, עלולות תוצאות אלה להיות שונות מהערכות אלה. ההשלכות האפשריות הן שינוי בגובה ההפרשה לתביעה או אי יצירת ההפרשה לתביעה.

- הטבות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

התחייבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבות כרוך בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת ההתחייבות עשויה להיות מושפעת בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלו.

- זיהוי מחויבויות ביצוע בחוזים עם לקוחות

במועד ההתקשרות בחוזה, המכון בוחן את השירותים שהובטחו בחוזה עם לקוח ומזהה כמחויבות ביצוע כל הבטחה להעביר ללקוח שירות שהם מובחנים, או סדרה של שירותים מובחנים שהם זהים ויש להם אותו דפוס העברה ללקוח. המכון מפעיל שיקול דעת בקביעה האם השירותים שהובטחו ללקוח הם מובחנים. ההשלכות האפשריות הן שינוי בעיתוי ההכרה בהכנסה לאורך תקופת החוזה.

ביאור 4 - גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן דיווח כספי בינלאומי 18, הצגה וגילוי בדוחות כספיים

בחודש אפריל 2024 פרסם המוסד הבינלאומי לתקינה בחשבונאות (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי 18 (IFRS 18), *הצגה וגילוי בדוחות כספיים* (להלן: "התקן החדש") אשר מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי 1 (IAS 1), *הצגת דוחות כספיים* (להלן: "IAS 1").

מטרת התקן החדש הינה לשפר את יכולת ההשוואה והשקיפות בדוחות הכספיים.

התקן החדש יכלול דרישות קיימות של IAS 1 ודרישות חדשות להצגה בדוח רווח או הפסד לרבות הצגת סכומים וסיכומי משנה אשר נדרשים בהתאם לתקן החדש, מתן גילוי על מדדי ביצוע המוגדרים על ידי ההנהלה (Management-Defined Performance Measures) ודרישות חדשות להקבצה ופיצול של מידע פיננסי.

התקן החדש אינו משנה את הוראות ההכרה והמדידה של פריטים בדוחות הכספיים. עם זאת, מאחר ופריטים בדוח רווח או הפסד יצטרכו להיות מסווגים לאחת מחמש קטגוריות (פעילות תפעולית, פעילות השקעה, פעילות מימון, מסים על הכנסה ופעילות שהופסקה) הוא עשוי לשנות את הרווח התפעולי של הישות. כמו כן, פרסום התקן החדש גרם לתיקונים בהיקף מצומצם לתקני חשבונאות נוספים אשר ביניהם IAS 7, *דוח על תזרימי מזומנים* ו-IAS 34, *דיווח כספי לתקופות ביניים*.

התקן החדש ייושם למפרע החל מתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2027 או לאחריו.

המכון בוחן את השפעת התקן החדש, לרבות השפעת התיקונים לתקני חשבונאות נוספים כתוצאה מהתקן החדש, על הדוחות הכספיים.

ביאור 5 - מזומנים ושווי מזומנים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2023	2024
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
115,454	17,103
3,445	4,032
118,899	21,135

במטבע ישראלי
במטבע חוץ

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 6 - ניירות ערך סחירים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2023	2024
אלפי ש"ח	
19,490	14,475
17,972	15,081
31,924	26,231
17,213	10,631
9,981	6,073
2,250	7
1,700	1,096
100,530	73,594

מניות ואחרים
אגרות חוב ממשלתיות:
צמודות למדד
ללא הצמדה
אגרות חוב קונצרניות:
צמודות למדד
ללא הצמדה
אג"ח ממשלתי במט"ח
מזומנים ושווי מזומנים- בניהול מנהלי תיקי ניירות ערך

ביאור 7 - לקוחות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2023	2024
אלפי ש"ח	
60,941	49,755
(9,865)	(5,343)
51,076	44,412
14,304	13,493
7,698	10,717
73,078	68,622

חובות פתוחים
הפרשה לחובות מסופקים (1)
חובות פתוחים נטו
המחאות לגבייה וחברות אשראי
הכנסות לקבל (2)

- (1) המכון בחן בשנת החשבון את אומדן הפרשה לחובות מסופקים ובהתאם לכך נכללה בשנת הדוח הקטנת הפרשה בסך 4,523 אלפי ש"ח (2023 – הקטנת הפרשה בסך של 573 אלפי ש"ח).
- (2) בעיקר בגין פעילות סקר קרקע, בעיקר לקוח אחד.

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 7 – לקוחות (המשך)

ב. להלן מידע בדבר החשיפה לסיכון אשראי בגין יתרות לקוחות:

סה"כ	מערל 90 יום	61-90 יום	31-60 יום	עד 30 יום	לקוחות שטרם הגיע מועד פירעונם (ללא פיגור בגבייה)	
ליום 31 בדצמבר 2024:						
49,755	24,663	3,390	4,703	2,738	14,261	יתרת לקוחות לפני הפרשה לחובות מסופקים
5,343	5,126	68	94	55	-	יתרת הפרשה לחובות מסופקים
ליום 31 בדצמבר 2023:						
60,941	39,447	3,153	5,080	3,165	10,096	יתרת לקוחות לפני הפרשה לחובות מסופקים
9,865	9,637	63	102	63	-	יתרת הפרשה לחובות מסופקים

ביאור 8 - חייבים ויתרות חובה

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		עובדים
2023	2024	
אלפי ש"ח		הוצאות מראש
250	188	חייבים אחרים
8,365	5,797	
27	28	
8,642	6,013	

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 9 - רכוש קבוע, נטו
א. ההרכב:

סה"כ	מקדמות על חשבון רכוש קבוע*	כלי רכב	קרקע מבנים ושיפורים במושכר	מחשבים ותוכנות	ציוד משרדי	ציוד מעבדתי וטכני	עלות
			אלפי ש"ח				
227,701	4,495	392	107,462	21,970	14,577	78,805	יתרה ליום 1 בינואר 2024
10,415	231	-	1,934	3,599	687	3,964	תוספות במשך השנה
(32)	-	-	-	-	-	(32)	גריעות במשך השנה
238,084	4,726	392	109,396	25,569	15,264	82,737	יתרה ליום 31 בדצמבר 2024
(153,608)	-	(205)	(70,472)	(17,399)	(8,691)	(56,841)	פחת שנצבר
(12,972)	-	(59)	(4,317)	(3,128)	(829)	(4,639)	יתרה ליום 1 בינואר 2024
32	-	-	-	-	-	32	תוספות במשך השנה
(166,548)	-	(264)	(74,789)	(20,527)	(9,520)	(61,448)	גריעות במשך השנה
							יתרה ליום 31 בדצמבר 2024
71,536	4,726	128	34,607	5,042	5,744	21,289	רכוש קבוע, נטו ליום 31 בדצמבר 2024
74,093	4,495	187	36,990	4,571	5,886	21,964	רכוש קבוע, נטו ליום 31 בדצמבר 2023

* טרם הופעל

ב. 1. סעיף קרקע, מבנים ושיפורים במושכר כולל קרקעות בחכירה עליהן הוקמו מבני המכון כמפורט להלן.

להלן פירוט הקרקעות בחכירה:

מועד סיום חכירה	מ"ר	חלקה	גוש	המקום	המחכיר
31.3.2052	23,047	72	6650	תל-אביב	עיריית תל-אביב-יפו
				באר-שבע	
30.9.2025	2,250	1	38056	שבע	רשות מקרקעי ישראל
31.5.2073	11,101	4	100212	אופקים	רשות מקרקעי ישראל

2. זכויות החכירה מעיריית תל-אביב-יפו טרם נרשמו על שם המכון, אולם קיימת הערת אזהרה לטובת המכון בלשכת רישום המקרקעין.

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

3. לקראת סיום החכירה של מבנה המכון בבאר שבע, נבחנו אתרים פוטנציאליים להקמה מבנה חדש באזור הנגב, ונבחר אתר באופקים בו צפוי המכון לחכור שטח של 11 דונם לפי שיעור בניה של 60%. בשנת 2024, לקראת סיום הסכם החכירה של מבנה המכון בבאר שבע האמור להסתיים בשנת 2025, חתם המכון על הסכם עם רשות מקרקעי ישראל (להלן – "רמ"י"), לפיו המכון חזר אתר באופקים בשטח של כ-11 דונם לפי שיעור 60% חלף המבנה בבאר שבע אשר צפוי להיות מוחזר לרמ"י לאחר אורכה שניתנה עד לשנת 2026.

ביאור 10 - רכוש אחר, נטו

מורכב מעלויות הקמת ופיתוח של מערכות מידע כדלקמן:

עלות	הפחתה שנוצרה אלפי ש"ח	יתרה מופחתת
10,425	2,221	8,204
2,110	1,111	999
12,535	3,332	9,203

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
תוספות במשך השנה
רכוש אחר, נטו ליום 31 בדצמבר 2024

ביאור 11 – חכירות

גילויים עבור עסקאות חכירה בהן המכון מהווה חוכר

למכון הסכמי חכירה הכוללים חכירות של מבנים ורכבים אשר משמשים לצורך קיום הפעילות השוטפת של המכון. הסכמי החכירות של המבנים הינם לתקופה הנעה בין 3 ל- 10 שנים, בעוד הסכמי החכירות של מכוניות וציוד ורכבים נעים בתקופה של בין 2 ל- 3 שנים.

חלק מהסכמי החכירה שבהן התקשר המכון כוללים אופציות הארכה ו/או ביטול וכן תשלומי חכירה משתנים.

א. פירוטים בדבר עסקאות חכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
495	1,177	הוצאות ריבית בגין התחייבויות חכירה
12,587	12,804	פירעון התחייבות בגין חכירה

ב. אופציות הארכה וביטול

למכון הסכמי חכירה הכוללים הן אופציות הארכה והן אופציות ביטול. אופציות אלה מקנות למכון גמישות בניהול עסקאות החכירה והתאמה לצרכים העסקיים של המכון. המכון מפעיל שיקול דעת משמעותי בבחינה האם ודאי באופן סביר כי אופציות הארכה וביטול ימומשו.

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 11 – חכירות (המשך)

בהסכמי חכירה הכוללים תקופות חכירה שאינן ניתנות לביטול של 3 עד 4 שנים, כלל המכון במסגרת תקופת החכירה גם מימוש של אופציות הארכה הקיימות בהסכמים. בהסכמי חכירה אלו נוהג המכון לממש את אופציות הארכה שכן במקרה שבו אם נכס חלופי לא יהיה זמין באופן מידי במועד סיום תקופת החכירה שאינה ניתנת לביטול, ייווצר למכון פגיעה משמעותית בפעילות השוטפת של המכון.

בנוסף בהסכמי חכירה של רכבים, המכון לא כלל במסגרת תקופת החכירה מימוש של אופציות הארכה שכן המכון לא נוהג לממש אופציות אלו ולחכור את הרכבים לתקופה אשר עולה על 3 שנים (ללא מימוש אופציית הארכה).

יתרה מזאת, תקופות החכירה שהינן תחת אופציית ביטול החכירה נכללו כחלק מתקופת החכירה כאשר ודאי באופן סביר כי אופציות אלה לא ימומשו.

להלן פירוט בדבר תשלומי החכירה הפוטנציאליים העתידיים (לא מהוונים) המיוחסים לתקופות תחת אופציות הארכה או ביטול שלא נלקחו בחשבון במסגרת ההתחייבויות בגין חכירה של המכון:

ג. גילויים בדבר נכסי זכות שימוש

1. לשנת 2024

סה"כ	כלי רכב אלפי ש"ח	מבנים	<u>עלות</u>
37,515	30,045	7,470	יתרה ליום 1 בינואר, 2024
			תוספות במשך השנה:
19,377	19,377	-	חכירות חדשות
(12,919)	(12,919)	-	גריעות
(701)	(701)	-	התאמות בגין שינויים בתנאי החכירה
818	677	141	התאמות בגין הצמדה למדד
44,090	36,479	7,611	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024
			<u>פחת שנצבר</u>
16,803	14,692	2,111	יתרה ליום 1 בינואר, 2024
			פחת והפחתות
(12,919)	(12,919)	-	חכירות שהופסקו
(371)	(371)	-	התאמות בגין שינויים בתנאי החכירה
16,702	13,251	3,451	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2024
27,388	23,228	4,160	<u>יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2024</u>

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 11 – חכירות (המשך)

2. לשנת 2023

מבנים	כלי רכב אלפי ש"ח	סה"כ	עלות
6,371	32,879	39,250	יתרה ליום 1 בינואר, 2023
-	10,798	10,798	חכירות חדשות
(3,798)	(13,291)	(17,089)	גריעות
4,806	(753)	4,053	התאמות בגין שינויים בתנאי החכירה
91	412	503	התאמות בגין הצמדה למדד
7,470	30,045	37,515	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
4,133	17,956	22,089	פחת שנצבר
1,930	10,541	12,471	יתרה ליום 1 בינואר, 2023
(3,798)	(13,291)	(17,089)	פחת והפחתות
(154)	(514)	(668)	חכירות שהופסקו
2,111	14,692	16,803	התאמות בגין שינויים בתנאי החכירה
5,359	15,353	20,712	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2023
5,359	15,353	20,712	יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2023

ביאור 12 - זכאים ויתרות זכות

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
14,155	15,351	התחייבות בגין שכר ונלוות
13,779	15,577	הפרשה לחופשה לניצול (1)
2,552	2,001	חלויות שוטפות בגין התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד (2)
202	173	ריבית לשלם - חכירות
7,740	4,834	הוצאות לשלם
3,103	1,534	מוסדות (בעיקר מס ערך מוסף)
5,863	6,953	הפרשה לתביעות (3)
47,394	46,423	

ביאור 12 - זכאים ויתרות זכות (המשך)

- (1) המכון מניח שיתרת ימי החופשה הצבורים לעובדים ינוצלו על ידיהם כחופש.
(2) ראה ביאור 14 להלן.
(3) ראה ביאור 16 להלן.

ביאור 13 - הכנסות מראש ולקוחות בזכות:

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
58,532	40,832	הכנסות מראש (א)
26,037	28,228	לקוחות בזכות (ב)
84,569	69,060	

- א. המכון בוחן את סכומי הזמנות העבודה שטרם בוצעו ואשר בגינן נעשה חיוב ללקוחות מבלי שחשבוניות אלו שולמו, וזאת החל משנה 2020. בהתאם לטיוב הנתונים שבוצע, נעשתה הקטנת יתרות של הלקוחות ושל ההכנסות מראש בגין אותן יתרות הזמנות שטרם שולמו לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 (בדרך של סיווג מחדש של אותן יתרות) בסך של 26.7 מיליון ש"ח ו-19.1 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- ב. במהלך השנים נגבו על ידי המכון סכומים מלקוחות עבור שירותים של פעילות אגף הבניין, אך בשל הפסקה באספקת חלק מהשירותים בתחום זה, נוצרו יתרות זכות ללקוחות ששילמו מראש אך לא קיבלו את השירות בפועל. ליום 31 בדצמבר 2024 נותרו יתרות זכות שעדיין לא ניתן להשיב ללקוחות בסכום של כ-1.1 מיליון ש"ח, המורכבים ממאות לקוחות. מרבית היתרות הינם בסכומים נמוכים יחסית ונובעים משנים עד לשנת 2023, ראה גם ביאור 22.

ביאור 14 - התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
4,941	3,372	ההתחייבויות בשל סיום עובד ומעביד לזמן ארוך
13,856	14,475	התחייבויות לתשלומי פנסיה בגין פרישה מוקדמת (ב1)
7,569	8,166	התחייבות בגין חופשת מחלה שלא נוצלה (ב2)
14,753	15,505	התחייבויות לפיצויי פרישה (ב3, ב4)
41,119	41,518	התחייבויות בגין שי לחג (ב6)
(2,552)	(2,001)	בניכוי - חלויות שוטפות
38,567	39,517	

ביאור 14 - התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד (המשך)

ב. הטבות לאחר סיום העסקה:

תנאי הפרישה והפיטורין של העובדים במכון:

תנאי העבודה של עובדי המכון נקבעו בהסכם קיבוצי אשר נחתם בין המכון לבין ההסתדרות הכללית של העובדים. הסכם זה קובע את מכלול הזכויות, החובות ותנאי העבודה וההעסקה של העובדים עליהם חל ההסכם הקיבוצי הבסיסי, ובכלל זה, גם את הליכי הפרישה של העובדים והתנאים להם זכאים העובדים בסיום העסקתם.

1. התחייבות לתשלום פנסיה בגין פרישה מוקדמת

בהתאם להסכמים קיבוציים שנחתמו בעבר (קודם להסכמי העבודה הקיבוציים המיוחדים משנת 2017 ו-2022, ראה סעיף ו' להלן), התחייב המכון לשלם לעובדים מסוימים שפרשו מעבודתם בין השנים 2012-2016 בטרם הגיעם לגיל פרישה חובה במכון (גיל 67) פנסיה חודשית (כולל השתתפות המכון ברכישת מוצרים פנסיוניים). הפנסיה משולמת מיום הפרישה ועד הגיעם לגיל פרישה חובה במכון וזאת בהתאם למשכורת הקובעת שלהם לפנסיה ולזכויות הפנסיה שצברו בתקופת עבודתם במכון. עם עובדים נוספים שעזבו באותן שנים הוסכם על פרישה מוקדמת בדרך של תשלום חד פעמי של פיצויי פיטורין מוגדלים. כמו כן היו זכאים העובדים הפורשים למענקים חד פעמיים בגין הפרישה המוקדמת. סכום הפנסיה החודשית מתעדכן אחת לשנה בהתאם לעליה במדד למול מדד הבסיס ממועד הפרישה. ההתחייבות לתשלום הפנסיה האמורה נכללת במלואה על בסיס הערך הנוכחי של תשלומי הפנסיה העתידיים.

לימים 31 בדצמבר 2024 ו-2023 ההתחייבות האמורה הינה בגין סך כולל של 9 עובדים ושל 12 עובדים, בהתאמה.

הטיפול בפרישת עובדים שטרם הגיעו לגיל פרישה חובה במכון בשנים 2018-2023, נעשה בהתאם להסכמי העבודה הקיבוציים המיוחדים משנת 2017 ו-2022, ראה סעיף ה' להלן.

2. פיצוי עבור חופשת מחלה שלא נוצלה

על פי הסכמים קיבוציים העובדים זכאים לפיצוי כספי בעד ימי מחלה שלא נוצלו על ידם. הזכאות ניתנת לעובדים שעזבו בגין 50 ואילך וצברו ותק של 10 שנים לפחות. הזכאות הינה מדורגת בהתאם לגיל העובד בעת הפרישה בפועל ונע ליניארית בין 30% לעובד הפורש בגיל מעל ל-50 עד 100% לפורש בגיל מעל ל-57.

זכאות העובדים לפדיון ימי מחלה הינה בהתאם להיקף ניצול ימי המחלה בתקופת העבודה כדלקמן:

- עובד שניצל פחות מ-36% מימי המחלה שנזקפו עבורו זכאי לפדיון של 8 ימי מחלה בגין כל 30 ימי מחלה שנצברו.
- עובד שניצל בין 36% ל-65% מימי המחלה שנזקפו עבורו, זכאי לפדיון של 6 ימי מחלה בגין כל 30 ימי מחלה שנצברו.
- עובד שניצל מעל ל-65% מימי המחלה שנזקפו עבורו אינו זכאי למענק מחלה.

סכומי ההתחייבויות בדוחות הכספיים של המכון וחישוב ההפרשה בוצעו כמפורט להלן:

חישוב ההתחייבות מתייחס לימי מחלה שנצברו ולא נוצלו עד למועד המאזן, ואינו כולל צבירה עתידית של ימי מחלה. שיטת חישוב ההתחייבות למענק בגין אי ניצול ימי מחלה נערכה בשיטת "נכנס אחרון יוצא ראשון" (LIFO), המשמעות היא כי ניצול עתידי של ימי מחלה יתבצע קודם כל מהצבירה העתידית השוטפת. החבות למענק בגין אי ניצול ימי מחלה חושבה על בסיס סכום מענק בגין אי ניצול מחלה נכון למועד המאזן. הסכום בנתונים אינו מתחשב בשיעור הזכאות למענק בהתאם לגיל פרישה.

ביאור 14 - התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד (המשך)

3. התחייבויות לפיצויי פרישה

התחייבויות המכון בשל סיום יחסי עובד-מעביד מחושבות בהתאם לחוק פיצויי פיטורין ובהתאמות הנדרשות על-פי הסכמי עבודה של המכון, כמפורט בסעיפים 1 ו-2 להלן, ומכוסות במלואן על ידי תשלומים שוטפים לקרן פנסיה, ביטוחי מנהלים, קופות גמל ופיצויים וכן על-ידי יתרת ההתחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד.

א. המכון מפקיד באופן שוטף סכומים בקרנות פנסיה, קופות גמל וביטוחי מנהלים על שם העובדים בגובה 8.33% מהמשכורת השוטפת, המיועדים להקניית זכויות פנסיה לעובדים בהגיעם לגיל פרישה, בכך מתמצים מלוא חיובי המכון לתשלום פיצויי פיטורין לעובדים על פי הסכמי העבודה של המכון ועל רובם מהעובדים בהסכם העסקה אישי אשר עליהם חל סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. בהתאם, בגין עובדים אלו לא נרשמו הפרשות נוספות מעבר להפקדות השוטפות הבאות במקום תשלום לפיצויי פיטורין. הסכומים שנצברו בפוליסות ביטוח מנהלים וקופות גמל על שם העובדים וההתחייבויות בגינם, אינם מוצגים בדוח על המצב הכספי, מאחר שאינם בשליטת ובניהול המכון.

ב. עובדים בהסכמי העסקה שעתיים זכאים לפנסיה חובה לגביהם חל סעיף 14, ולמכון יש מחויבות לפיצויים בעת סיום העסקת העובד בהתאם להסכם הקיבוצי וצו הרחבה בעניין חוק פנסיות חובה (שיעור השלמה מינימלי של 2.33% מהשכר האחרון לכל שנת וותק משנת 2014). השכר המבוטח לגביהם הינו שכר הבסיס עד תקרה של השכר הממוצע במשק.

ג. עובדים ספורים מסוימים המועסקים על ידי המכון בחוזה העסקה אישי עליהם לא חל סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין או עובדים בהתייחס לתקופה בה עבדו במכון קודם להעסקתם על ידי המכון וזאת באמצעות חברות כוח אדם, יהיו זכאים לפיצויי פיטורין בגובה מכפלת המשכורת האחרונה במספר שנות העבודה במכון או באמצעות חברות כוח האדם, בהתאמה, בניכוי הסכומים שהצטברו בקרנות הפנסיה ובקופות הפיצויים. יתרת ההתחייבות בגינם מכוסה על ידי ההפקדות השוטפות לקופות הפנסיה, בביטוחי מנהלים ובקופות פיצויים אחרות ועל ידי יתרת ההתחייבות לפיצויים.

4. הפרשה למענק הסתגלות

על פי הסכם קיבוצי מיוחד בשנת 2011 עובדים בסקטורים מסוימים שבמועד עזיבתם הגיעו לגיל 67 יהיו זכאים לתשלום מענק בגובה של שתי משכורות (משכורת קובעת לפיצויי פיטורין). עובדים בכירים זכאים למענק הסתגלות במקרה עזיבה בכפוף לאישור הדירקטוריון. גובה המענק מחושב לפי משכורת אחרונה לכל שנת וותק מיום המעבר למעמד בכיר, מוגבל בתקרה של 5 משכורות (מנכ"ל – עד ל-10 שנים).

5. פרישה מוקדמת בהתאם להסכמים קיבוציים מיוחדים

על מנת לאפשר היערכות של המכון לפתיחה לתחרות החל מחודש אוקטובר 2017, נחתם ביום 23 בנובמבר 2017 הסכם עבודה קיבוצי מיוחד (להלן: "הסכם קיבוצי 2017"), בין המכון, הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי המכון, הכולל תכנית לפרישה של עד ל-300 עובדים קבועים של המכון על פני תקופת הפתיחה לתחרות ועד לחודש אוקטובר 2022. התוכנית אמורה היתה להתבצע בשלבים בהתאם לאבני דרך שנקבעו בהסכם 2017. בנוסף, נחתם ביום 3 בדצמבר 2017 הסכם מימון בין משרד האוצר לבין המכון (להלן: "הסכם מימון 2017"), המסדיר את סוגיית השתתפות משרד האוצר במימון של כלל תשלומי הפרישה המוקדמת לפורשים, בהתאם, לפיו נשא משרד האוצר ב-80% עד 90% מכלל תשלומי הפרישה המוקדמת של העובדים שפרשו.

בהסכם קיבוצי 2017 נקבעו 2 מסלולי פרישה לעובדים שיצאו לפרישה מוקדמת וזאת בהתאם לקריטריונים של גיל העובד והותק שלו במכון: מסלול פנסיות גישור לפיו משולמת לעובד הפורש פנסיה חודשית (כולל השתתפות המכון ברכישת מוצרים פנסיוניים) המשולמת מיום הפרישה ועד הגיעם לגיל פרישה חובה במכון וזאת בהתאם למשכורת הקובעת שלהם לפנסיה ולזכויות הפנסיה שצברו בתקופת עבודתם במכון בקרן פנסיה ותיקה או בהתאם לצבירה הכספית שלהם בגין תקופת עבודתו במכון בקרן פנסיה חדשה ומסלול של תשלום חד פעמי של פיצויי פיטורין מוגדלים.

ביאור 14 - התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד (המשך)

כמו כן היו זכאים העובדים הפורשים למענקים חד פעמיים בגין הפרישה המוקדמת. תשלום פנסיית הגישור והשתתפות המכון במוצר הפנסיוני נעשה באמצעות חברת ביטוח המשמשת כקרן משלמת חיצונית, כנגד תשלום חד פעמי של פרמיית ביטוח ששילם המכון מראש לחברת הביטוח. לפיכך, ההתחייבות לתשלומי פנסיית הגישור לפורשים שפרמיית הביטוח ששולמה לחברת הביטוח אינם נכללים כהתחייבות במסגרת הדוחות הכספיים של המכון.

החל מסוף חודש ינואר 2018 ועד לחודש פברואר 2021 פרשו מהמכון 152 עובדים במסגרת הסכם קיבוצי 2017.

על מנת לאפשר למכון לבצע מהלכי התייעלות וצמצום מצבת כוח האדם נוספים כתוצאה מהסדרת שינויים בענף התקינה בישראל, אשר עתידים להשפיע על מערך בדיקות המוצרים בתחום התקינה החל מ-1 ביוני 2022, כפי שנקבעו במסגרת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021, נחתם ביום 24 באוקטובר 2022 הסכם עבודה קיבוצי מיוחד נוסף (להלן: "הסכם קיבוצי 2022"), בין המכון, הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי המכון, הכולל תכנית לפרישה של עד ל-150 עובדים קבועים נוספים של המכון. התוכנית התבצעה בשלב אחד עד ל-31 במרס 2023. בנוסף ובמקביל, נחתם באותו תאריך תוספת להסכם מימון 2017 בין משרד האוצר לבין המכון, המסדיר את סוגיית השתתפות משרד האוצר במימון של כלל תשלומי הפרישה המוקדמת לפורשים במסגרת הסכם קיבוצי 2022 (להלן: "הסכם מימון 2022"), לפיו יישא משרד האוצר ב-90% מכלל תשלומי הפרישה המוקדמת של העובדים שיפרשו עד לתקרה של 200 מיליון ש"ח.

בהסכם קיבוצי 2022 נקבעו בדומה להסכם קיבוצי 2017 שני מסלולי פרישה לעובדים שיצאו לפרישה מוקדמת וזאת בהתאם לקריטריונים של גיל העובד והותק שלו במכון כדלקמן:

א. מסלול פנסיית גישור לפיו פורש יהא זכאי לתשלום של פנסיית גישור ממועד פרישתו עד גיל 67 וזאת בהתאם לזכויות הפנסיה שצבר בגין תקופת עבודתו במכון בהתייחס לפורש בקרן פנסיה ותיקה או בהתאם לצבירה הכספית שלו בגין תקופת עבודתו במכון בקרן פנסיה חדשה וצבירות רעיוניות עתידיות עד להגיעו של הפורש לגיל 67. כמו כן זכאי הפורש להשתתפות של המכון במוצר פנסיוני המבוסס על המשכורת הקובעת למועד הפרישה ממועד פרישתו עד גיל 67.

בהסכם קיבוצי 2022 נקבע תשלום פנסיית הגישור והשתתפות המכון במוצר הפנסיוני יעשה תוך שנה ממועד החתימה על ההסכם באמצעות חברת ביטוח שתשמש כקרן משלמת חיצונית, כנגד תשלום חד פעמי של פרמיית ביטוח ששילם המכון מראש לחברת הביטוח. במהלך שנת 2023 נבחרה חברת ביטוח שתשמש כקרן משלמת חיצונית, ובחודש נובמבר 2023 העביר המכון לקרן המשלמת החיצונית תשלום חד פעמי של פרמיית הביטוח אשר תשלם את פנסיית הגישור החל מחודש נובמבר ועד הגיעו של כל פורש לגיל 67.

ב. מסלול פיצויים מוגדלים לפיו פורש יהא זכאי לתשלום פיצויים בשיעורים מוגדלים בהתאם לוותק של העובד במכון, ובנוסף יהא פורש זכאי למענק הסתגלות וכן למענק נוסף.

בהתאם להסכם המימון 2022 העביר משרד האוצר בחודש דצמבר 2022 את סכום ההשתתפות המקסימלית בסך של 200 מיליון ש"ח לחשבון בנק ייעודי של המכון אשר ישמש אך ורק לצורך מימון השתתפות משרד האוצר בתשלומי הפרישה. סכומי השתתפות שלא יהיה בהם שימוש עד 31.10.2023 לצורך מימון חלקו של משרד האוצר בתוכנית הפרישה יושבו למשרד האוצר. הכספים בחשבון הייעודי יושקעו בפקדונות בנקאיים בהתאם לצרכי תזרים המזומנים בחשבון, ופירות ההשקעה שצברו בחשבון הייעודי יושבו למשרד האוצר ביחד עם סכומי ההשתתפות שלא יהיה בהם שימוש כאמור.

ליום 31 בדצמבר 2024 ו-2023 נמשכו חלק מהכספים מהחשבון הייעודי לצורך מימון חלקו של משרד התוכנית הפרישה או כהחזר למשרד האוצר כמסדר להלן ונותרו בחשבון הייעודי סך של כ-0.8 מיליון ש"ח וכ-39.7 מיליון ש"ח, בהתאמה, כולל ריבית שנצברה, אשר מוצגים בדוחות על המצב הכספי תחת סעיף "פיקדון המיועד לתוכנית פרישה" (כנגד התחייבות למשרד האוצר באותו סכום). בחודש ינואר 2024 הושבו למשרד האוצר סך של 39.3 מיליון ש"ח ובחודש ינואר 2025 הועברו למשרד האוצר 0.4 מיליון ש"ח נוספים, כך שהיתרה שנותרה תשמש כרזרבה כנגד התחייבויות עתידיות אפשריות.

ביאור 14 - התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד (המשך)

בחודש דצמבר 2022 הוחל בתהליך הפרישה של עובדים במסגרת הסכם קיבוצי 2022, ובחודש זה פרשו מהמכון 36 עובדים ברבעון הראשון של 2023 נמשך תהליך הפרישה של עובדים במסגרת הסכם קיבוצי 2022, והושלמה פרישתם של עוד 114 עובדים נוספים. סך תשלומי הפרישה שהמכון שילם לעובדים (הכוללים תשלומי פנסית גישור ישירות לעובדים עד לקביעתה של קרן משלמת חיצונית, תשלום חד פעמי של פרמיית הביטוח ששילם המכון מראש לחברת הביטוח שנקבעה כקרן המשלמת. מענקי ההסתגלות והפרישה, הפיצויים המוגדלים ומענקים נוספים, פדיון ימי חופשה וימי מחלה שלא נוצלו) בשנים 2022 ו-2023 הסתכמה בכ-185.1 מיליון ש"ח. השתתפות משרד האוצר בתשלומים בגין פורשים אלו הסתכמה בכ-166.6 מיליון ש"ח.

הוצאות בגין פרישה מוקדמת נטו של עובדים שפרשו בשנת 2023, נזקפו לדוח הרווח הכולל, ונכללים תחת סעיף "הוצאות בגין פרישה מוקדמת ופנסיה נטו" (ההוצאות מבטאות את תשלומי המכון לפורשים כמפורט לעיל בניכוי השתתפות משרד האוצר בניכוי תשלומים שכבר נעשו הפרשות בגינם בשנים קודמות).

תשלומי פנסית הגישור לעובדים נעשו ישירות על ידי המכון עד לחודש אוקטובר 2023, והחל מחודש נובמבר 2023 הועברו לעובדים מהקרן המשלמת.

6. התחייבות בגין שי לחג

למכון מחויבות לתשלום שי לחג בתקופה שלאחר הפרישה, לעובדים שפרשו פרישת גיל או פרישה מוקדמת. אלמן/ה גמלאי זכאי אף הוא להטבה בשיעור של 100% מגובה השי שניתן לגמלאי. ההתחייבות חושבה עבור גמלאים, שאירי גמלאים ועובדים פעילים.

גמלאים צברו את הזכות להטבה במלואה. המחויבות הצבורה לעובדים פעילים חושבה על-פי היחס בין הוותק הצבור לבין הוותק הכולל שיצטבר עד הגיע העובד לגיל פרישה, מוכפל במחויבות המלאה של הטבה.

הערכות אקטואריות:

המכון מעריך את התחייבויותיו בשל ההטבות בגין סיום העסקה ואת ההתחייבות בגין תוכניות לפרישה מוקדמת בהתבסס על חישובים אקטואריים שנערכו על ידי אקטואר חיצוני.

הערכת ההתחייבות האקטוארית מבוססת על תחזית של תזרימי כספים עתידיים צפויים על פי מערכת הנחות אקטואריות. תזרימים אלו עלולים להיות שונים מהצפוי, עקב שוני אפשרי בין המציאות בעתיד בפועל, ובין התחזיות. גם מערכת ההנחות שעליהן מבוסס המאזן האקטוארי כפופה לשינויים שעשויים לחול בה בעתיד, לדוגמה: שינויים בהערכת תוחלת החיים, שינויים רגולטוריים, שינויים כלכליים וכו'.

ג. להלן ההנחות האקטואריות לפיהן מחושבת ההתחייבות האקטוארית:

1. ההתחייבות מחושבת על מרכיבי השכר הקובעים לצורך חישוב ההתחייבות, הכלולים בשכר האחרון לתאריך הדוחות הכספיים.

2. הנחת גידול מדד המחירים לצרכן – שיעורי גידול המדד בעתיד מבוססים על הפרשי ריביות בין עקום ריבית שקלי לבין עקום ריבית צמוד מדד.

3. שיעור תשואת הנכסים שהונח בחישוב השווי ההוגן של נכסי התכנית:

- (1) קרנות פנסיה וותיקות בהסדר מלפני 1995 – 2% צמוד מדד.
- (2) קרנות פנסיה חדשות (אחרי 1995) – 70% לפי עקום ריבית שקלי +30% לפי שיעור 4.86% צמוד מדד.
- (3) ביטוח מנהלים אחרי 2004/קופות גמל – לפי עקום ריבית שקלי.

ביאור 14 - התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד (המשך)

4. הנחת גידול שכר לצורך חישוב התחייבות לפיצויים, למענק הסתגלות, למחלה ולחופשה הונח כי גידול השכר השקלי השנתי לעובדי המכון מבוססת על ציפיות המכון לגידול שכר שקלי, המבוססות בין היתר על ניתוח נתונים היסטוריים.

5. גידול בעלות שי לחג: הונח כי סכום שי לחג יגדל בעתיד בהתאם לגידול מדד המחירים לצרכן.

6. גידול בפנסיה בגין פרישה מוקדמת: הונח כי סכום הפנסיה יגדל בעתיד בהתאם לגידול מדד המחירים לצרכן ועדכון הפנסיה יעשה פעם בשנה בינואר.

7. גיל פרישה – הונח כי גיל הפרישה לגברים ונשים הוא 67.

8. שיעורי עזיבות - הונח שיעורי עזיבות כדלקמן:

מועד פירעון	שיעור עזיבה	
50%	1%	עובד קיבוצי קבוע
50%	18%	עובד קיבוצי ארעי
50%	10%	עובד בחוזה אישי
50%	10%	עובד בכיר
100%	50%	עובד שעות

9. שיעורי תמותה:

תמותות פעילים - לוח פוב בחוזר רשות שוק ההון 2022-9-18.

תמותות גמלאים - לפי לוח 33 בחוזר רשות שוק ההון 2022-9-18.

תמותות שאירים - לגברים החל מגיל 60 ולנשים מגיל 55 לפי לוח 25 בחוזר רשות שוק ההון 2022-9-18. לגבי הגילאים שעד 60 לגברים ו-55 לנשים בשיעורי התמותה לפי לוח 29 בחוזר רשות שוק ההון 2022-9-18.

ירידות עתידיות בשיעורי התמותה - לפי לוחות בחוזר רשות שוק ההון 2022-9-18.

10. שיעור יציאה לנכות: לחישוב התחייבות לפעילים – לפי לוח 8א שפורסם בחוזר פנסיה 2017-3-6.

11. שיעורי נישואין והפרש גיל בין בני זוג לצורך חישוב התחייבות לשי לחג:

- (1) לפעילים – לפי לוח שיעורי נישואים פ10 שפורסם בחוזר פנסיה 2017-3-6 והפרשי גיל בהתאם לחוזר.
- (2) לגמלאים – לפי נתוני בני זוג בפועל.

12. ניצול ימי מחלה - מונח כי העובדים לא ינצלו בעתיד ימי מחלה מתוך יתרת ימי המחלה הצבורים למועד ההערכה.

13. הנחות אקטואריות עיקריות לתום תקופת הדיווח:

ליום 31 בדצמבר		
2023	2024	
6.2% - 4.3%	6.0% - 4.8%	שיעורי ההיוון

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 15 - מכשירים פיננסיים

א. נכסים פיננסיים

31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
		נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:
19,490	14,475	מניות
79,340	58,023	אגרות חוב
98,830	72,498	סה"כ נכסים פיננסיים בשווי הוגן

ב. התחייבויות פיננסיות

31 בדצמבר		שיעור הריבית האפקטיבית	
2023	2024		
אלפי ש"ח			
9,302	12,388		התחייבויות שוטפות: חלויות שוטפות בגין חכירות
10,967	14,978	5.18% - 1.08%	הלוואות לא שוטפות: התחייבויות בגין חכירה
20,269	27,366		סה"כ

ג. יעדי ומדיניות ההנהלה בדבר ניהול סיכונים פיננסיים

עיקרי ההתחייבויות הפיננסיות של המכון, מורכבות הכנסות מראש ולקוחות זכות. התחייבויות פיננסיות אלה מיועדת בעיקר לממן את פעילות המכון. הנכסים העיקריים של המכון כוללים מזומנים ושווי מזומנים, פיקדונות, ניירות ערך סחירים, לקוחות וחייבים ויתרות חובה, אשר נובעים ישירות מפעילותה של המכון.

המכון חשוף לסיכון שוק. ההנהלה הבכירה של המכון מפקח על ניהול סיכון זה. וועדת הכספים של הדירקטוריון ביושבה כוועדת השקעות מייעצת להנהלה הבכירה בנוגע לסיכונים פיננסיים ולגבי מסגרת הפיקוח ההולמת לסיכון הפיננסי של המכון. הוועדה לסיכונים פיננסיים מוודאת עבור ההנהלה הבכירה שהפעילות של המכון באשר לסיכונים הפיננסיים נתמכת על ידי מדיניות הולמת ונהלים נאותים ושהסיכונים הפיננסיים מזוהים, נמדדים ומנוהלים בהתאמה למדיניות ויעדי המכון. הדירקטוריון סוקר ומאשר את המדיניות באשר לכל אחד מהסיכונים המובאים להלן:

(1) סיכון נזילות

המכון מעריך כי ריכוזיות סיכון הנזילות היא נמוכה, וזאת בהתחשב ביתרת המזומנים וניירות הערך שהמכון מחזיק. ההתחייבויות הפיננסיות של המכון מורכבות בעיר מזכאים והתחייבות בגין חכירה שיתרת אינה מהותית ביחס לסך נכסי המכון הנזילים למועד הדוח.

ביאור 15 - מכשירים פיננסיים (המשך)

(2) יתרת לקוחות

ניהול סיכון האשראי בגין לקוחות מנוהל על ידי כל אחת מהיחידות העסקיות של המכון בהתאם למדיניות, הנהלים והבקורות שלה בהתייחס לניהול סיכון האשראי בגין לקוחות. הערכת איכות האשראי של לקוח מתבססת על ביצוע ניתוח ודירוג אשראי של כל לקוח, שלפיו נקבעים תנאי אשראי עבור כל לקוח ספציפי. יתרות לקוחות שטרם נפרעו נבחנות באופן סדיר. לאור מספרם הגדול ופיזורם, המכון אינו מכוסה בביטוחי אשראי. ליום 31 בדצמבר, 2024 למכון יש 12 לקוחות (ליום 31 בדצמבר, 2023 – 10) שיתרת חובו של כל אחד עולה על 250,000 ש"ח, המהווה כ- 14% (2023 – 14%) מסך יתרת הלקוחות. קיים לקוח אחד (2023 – 2 לקוחות) עם יתרה הגדולה מ- 1,000,000 ש"ח המהווים כ- 2% (2023 – 8%) מסך יתרת הלקוחות.

בחינת ירידת ערך בדרך של הפרשה לחבות מסופקים מבוצעת בכל תאריך דיווח על בסיס ספציפי עבור לקוחות עיקריים. בנוסף, החישוב מבוסס על ניסיון העבר. החשיפה המרבית לסיכון האשראי למועד הדיווח היא היתרה בספרים (ראה ביאור בדבר לקוחות).

המכון אינה מחזיק בביטחונות להבטחת חובות אלה. המכון מעריך את הסיכון שבריכוזיות לקוחותיה כנמוכה, מאחר ולקוחותיו הם בענפים שונים ופועלים בשווקים בלתי תלויים אחד בשני.

ביאור 16 - התחייבויות תלויות וערביות

א. ערביות

המכון מעמיד ערביות ביצוע בנקאיות ללקוחותיו. ליום 31 בדצמבר 2024 עומדת יתרת ערביות המכון על סך של כ-4.4 מיליון ש"ח.

ב. תביעות משפטיות

1. בשנת 2018 בית המשפט קיבל את בקשת הנתבעים, בתביעה ייצוגית כנגד יבואני הוברבורד, לצרף את משרד התחבורה והמכון כצד שלישי. הבקשה לתביעה ייצוגית הינה בסכום מוערך של 52 מיליון ש"ח. נושא הבקשה הוא מכירת מכשירי הוברבורד לילדים מתחת לגיל 16 תוך מצג, לפיו הרכיבה מותרת, כביכול, גם בגילאים שלפני 16. היבואנים הגישו הודעה לצד שלישי כנגד משרד התחבורה וכנגד מכון התקנים הישראלי בטענה שהפרסום הנ"ל נעשה עפ"י אישורם.

התנהלו מספר דיוני הוכחות בשאלה האם לאשר את התביעה כתביעה ייצוגית והתיק נמצא בשלב הסיכומים.

להערכת הנהלת המכון, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים ההפרשות הכלולות בדוחותיה הכספיים מספיקות לכיסוי נזק אפשרי שיגרם לה, אם בכלל, כתוצאה מתביעה זו.

2. נגד המכון הוגשו מספר תביעות נוספות במהלך העסקים הרגיל (בחלקן ביחד עם נתבעים אחרים) שסכומן הכולל מסתכם בכ-85 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2024, למעט תביעות בגין נזקי גוף (תביעות) אשר אינן כוללות סכום תביעה).

להערכת הנהלת המכון, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, ההפרשה הרשומה בדוחות הכספיים של המכון ליום 31 בדצמבר 2024 בסך כ-6.9 מיליון ש"ח מהווה כיסוי מתאים בגין כל התביעות הקיימות כנגד המכון.

ביאור 17 - מיסים על הכנסה

בתיקון מספר 3 לחוק התקנים (מחודש ינואר 1979) נקבע כי לעניין תשלום מיסים ותשלומי חובה אחרים המגיעים למדינה או לרשות מקומית, דין המכון כדין המדינה בהתאם לאמור לעיל אין המכון חב בתשלום מיסים על הכנסה.

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 18 - הכנסות מפרויקטים בתקינה

במהלך שנת 2023, הפסיק משרד הכלכלה והתעשייה את תקציב התקינה למטרת אימוץ תקנים בינלאומיים ועדכון תקנים שאומצו בעבר (ראה גם ביאור 25). המכון ממשיך לבצע פרויקטים בתקינה רק עבור גורמים ממנים אחרים (לרבות משרדים ורשויות ממשלתיות אחרות).

ביאור 19 - עלות הבדיקות והשירותים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
176,385	177,835	שכר
30,570	28,506	עבודות חוץ
6,085	6,403	רכב
24,473	24,390	פחת
10,643	11,227	תחזוקה
15,435	13,231	תפעול
5,893	5,775	כלליות
269,484	267,367	

ביאור 20 - הוצאות שיווק ומכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
1,359	1,307	שכר
3,591	1,029	כלליות
4,950	2,336	

ביאור 21 - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2023	2024	
אלפי ש"ח		
18,678	18,873	שכר
1,080	1,116	עבודות חוץ
1,001	252	רכב
2,841	2,882	פחת
2,131	2,026	תחזוקה
773	1,086	תפעול
(573)	(4,523)	שינוי ביתרת חובות מסופקים
4,295	7,548	כלליות
30,226	29,260	

ביאור 22 - הכנסות (הוצאות) מימון

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

הכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2023	2024
אלפי ש"ח	
5,540	7,469
268	308
6,649	5,579
884	1,072
551	-
13,892	14,428

שערוך ניירות ערך סחירים, נטו
אקטואריה
הכנסות מפיקדונות בבנקים
הכנסות ריבית מאשראי לקוחות
הפרשי שער ואחרים

הוצאות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2023	2024
אלפי ש"ח	
495	1,177
3,297	3,284
837	766
208	191
-	332
4,837	5,750

הוצאות ריבית חכירות
אקטואריה
עמלות כרטיסי אשראי
הוצאות מימון פרישה מוקדמת
הפרשי שער

ביאור 23 - צדדים קשורים

בשל מעמדו המיוחד של המכון כתאגיד על פי החוק, לא ניתן לבצע זיהוי של צדדים קשורים, ובהתאם לא ניתן גילוי לעסקאות ויתרות עם גופים שעשויים היו להיחשב כצדדים קשורים.

ביאור 24 - אירועים מהותיים שחלו בתקופת הדו"ח

א. היעדר חתימה על הסכם תקינה לשנים 2023-2024

בשונה משנים קודמות, החל בשנת 2023 לא נחתם הסכם בין משרד הכלכלה והתעשייה למכון התקנים המגדיר את תוכנית העבודה לתקינה לשנים 2023 ו-2024 ואת התמורה למכון בגינה. הכנסות האגף מפעילות התקינה עבור משרד הכלכלה והתעשייה לשנת 2023 היא נגזרת חלקית מתוכנית התקינה לשנת 2022 עבור תקנים שטרם נסתיימה הכנתם בשנת 2022 אך אינה כוללת את הפעילות לשנת 2023. משום כך, ההכנסה בשנת 2023 מהפעילות עבור משרד הכלכלה והתעשייה היתה חלקית בלבד ובשנת 2024 לא נרשמו הכנסות בכלל, דבר שלא היה בהם כדי לתת מענה למימון תשומות האגף, ולכן נגרמו למכון בשנת 2023 ו-2024 הפסדים משמעותיים מפעילות התקינה.

ב. התייעלות פנימית באגף בניין ואיחוד פעילויות עם אגף תעשייה לאגף מעבדות אחד

מאז פתיחתו לתחרות לפני כשלושים שנה, תחומי בדיקות הבניה והקרקע באגף בניין היו גרעוניות. לאורך השנים בוצעו מספר בחינות מעמיקות של הפעילויות באגף שנועדו להביא לשיפור מצבו אך בפועל לא ניכר שיפור מהותי בתוצאותיו הכספיות.

ביאור 24 - אירועים מהותיים שחלו בתקופת הד"ח (המשך)

ג. התייעלות פנימית באגף בניין ואיחוד פעילויות עם אגף תעשייה לאגף מעבדות אחד (המשך)
אגב יישום הרפורמה בבדיקות הטובין המיובא לישראל החל מחודש יוני 2022, בוצע בתחילת שנת 2023 שינוי ארגוני משמעותי באגף בניין, הכולל תוכנית התייעלות שהושגה בעיקר על ידי פרישה רחבה של עובדים מאגף הבניין. בנוסף, השינוי הארגוני כלל איחוד פעילויות של אגף תעשייה עם אגף בניין לכדי אגף מעבדות אחד תוך שמירה על מרבית הידע של אגף הבניין ופעילויות הליבה אך במתכונת מצומצמת משמעותית מההיקפים שהיו עד אז.
כחלק מהתוכנית הודיע המכון ללקוחותיו כי החל מיום 1 באפריל 2023 לא יוכל להמשיך ולספק את חלק נרחב מסל השירותים שסופק עד כה.

ד. הצטרפות להסכם מסגרת לעובדים במסגרת הציבורי
במהלך חודש אוקטובר 2023 נחתם בין המכון, הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי המכון הסכם קיבוצי הכולל בין היתר את אימוץ הסכם המסגרת שנחתם במשק. עיקרי ההסכם כוללים: קיצור הדרגתי של שבוע העבודה (בהתייחס לכלל עובדי המכון), מענק חד פעמי לעובדי ההסכם הקיבוצי ולעובדים בחוזה אישי, מתן דרגות דירוגים, תוספות לשכר לעובדי ההסכם הקיבוצי, הגדלת מכסת עובדי חוזה ואפשרות לסיום העסקה בגין אי התאמה. תקופת ההסכם, שייושם בהדרגה הא מ-1 ביולי 2023 ועד 31 בדצמבר 2027.

המכון אמד את עלות ההצטרפות להסכם הקיבוצי בכ-70 מיליון ש"ח, על פני תקופת ההסכם.

ה. העברת 105 מיליון ש"ח מיתרות המכון לקופת המדינה במסגרת חוק התוכנית המאזנת
כחלק מהתמודדות משרד האוצר עם הגירעון בתקציב המדינה כתוצאה מהשלכות מלחמת חרבות ברזל, עבר במליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית ביום 4 במרץ 2024 תיקון לחוק התקנים (תיקון מס' 18) התשפ"ד-2024 הקובע כי:

"המכון יעביר לאוצר המדינה סכום של 105 מיליון שקלים חדשים מהעודפים שלו בתוך שישה חודשים מיום תחילתו של חוק התקנים (תיקון מס' 18), התשפ"ד-2024; בסעיף זה, "עודפים" - סכומים הכלולים בהון העצמי של המכון ומקורם ברווח הנקי שלו, כפי שנקבע לפי כללי חשבוונאות מקובלים, כמפורט בדוחות הכספיים האחרונים של המכון שפורסמו לפני העברת הסכום כאמור".

בחודש ספטמבר 2024 המכון העביר את הסכום אמור לאוצר המדינה. סכום העברה נכלל בדוחות על השינויים בהון.

ו. רפורמות נוספות בתחום היבוא

תחום בדיקות היבוא מהווה חלק ניכר מפעילות המכון (כשליש מכלל ההכנסות בשנת 2023).

בשנים האחרונות התמודד המכון עם חמש רפורמות בתחום היבוא אשר הביאו לפגיעה בהכנסות המכון מתחום זה ובעקבותיהן צומצם היקף כוח האדם בדרך של תכנית והסכמים קיבוציים לפרישה מוקדמת במעבדות המכון וביחידות אחרות החל משנת 2018 בכ-300 עובדים (מתוכם 150 עובדים בסוף שנת 2022 ותחילת שנת 2023) על מנת להתמודד עם המציאות המשתנה.

להלן חמש הרפורמות עימן התמודד המכון בשנים האחרונות:

1. פתיחה לתחרות של שוק בדיקות היבוא. רפורמה זו אפשרה למעבדות נוספות לבצע בדיקות התאמה לתקן של טובין מיובאים. הפתיחה לתחרות נעשתה באופן מדורג שנפרס על ארבע פעימות החל מחודש אוקטובר 2017 ועד חודש מרץ 2021.
2. רפורמת קבוצות היבוא. הורדה של 90 תקנים מקבוצת הבדיקות המחמירה ביותר (קבוצה 1 בעלת רמת הסיכון הגבוהה ביותר לבטיחות ולבריאות הציבור או להשפעתם על איכות הסביבה) לקבוצות יבוא 2 ו-3. הרפורמה נכנסה לתוקף במהלך שנת 2021 ונפרסה על פני שנתיים.

ביאור 24 - אירועים מהותיים שחלו בתקופת הדו"ח (המשך)

3. תוכנית רוחבית לפתיחת המשק ליבוא והפחתת יוקר המחיה (רפורמת היבוא). אימוץ עקרונות של רגולציה כפי שמקובלים בעולם המערבי שבבסיסם עומד העיקרון שניהול תהליך הבדיקה עובר לאחריות היבואן. הרפורמה נכנסה לתוקף בחודש יוני 2022. במסגרת הרפורמה בוצעה העברה נוספת של תקנים מקבוצת יבוא 1 (המחמירה ביותר) לקבוצות יבוא 2 ו-3 והוסף מסלול הצהרה "קסיס" המאפשר לייבא מוצרים העומדים בתקינה בינלאומית שאומצה בישראל. בנוסף כוללת הרפורמה תגבור האכיפה בשווקים כך שהאחריות לתקינות המוצרים תוטל על היבואנים ובהתאם להקלות שיינתנו ברפורמה תוגבר האכיפה בשווקים והסנקציות על המפרים.

4. הקלות ביבוא עבור מוצרים הנמכרים על ידי רשתות בין-לאומיות הפועלות במדינות מפותחות, עם שווקים משמעותיים בין-לאומיים. בהתאם למתווה, על בסיס התחייבויות היבואנים, ייכנסו המוצרים לשוק הישראלי והפיקוח עליהם לרבות בחינת התאמתם לתקינה הישראלית או לתקינה זרה, יתבצע בחנויות לאחר כניסתם לארץ. הרפורמה נכנסה לתוקף באפריל 2023.

5. תיקון פקודת היבוא והיצוא במסגרתה בין היתר, בוטל החל מ-1 ביולי 2024 הצורך בהגשת בקשה למכון או למעבדת בדיקה אחרת לשחרור משלוחים במסלולי הצהרה.

ז. השינויים השפיעו על הכנסות המכון

1. ביטול הצורך בהגשת בקשה למכון או למעבדת בדיקה אחרת לשחרור משלוחים במסלולי הצהרה. ההצהרה מועברת ישירות למכס על ידי היבואן. היבואן מציין שיש בידיו הצהרה, אך אין צורך להגיש את ההצהרה לשום גוף רגולטורי בשלב שחרור הסחורה.

2. ירידה בבדיקות הוולונטריות מסוג "בדיקת דגם" למוצרים הנבדקים לפי ת"ר בקבוצה 3 וזאת עקב ביטול הצורך בהחזקת תעודת בדיקה בתיק המוצר בקבוצה 3. על פי השינוי, אושרה הוראת שעה למשך שנה עם אופציה להארכה במסגרתה לא תהיה חובת החזקת תעודת בדיקה בתיק המוצר בקבוצת יבוא 3.

3. ירידה בבדיקות דגם במקרים של אי עמידה בבקרת תיקי מוצר.

ב-1 בינואר 2025 נכנסה לתוקף רפורמה נוספת, "מה שטוב לאירופה טוב לישראל". רפורמה זו, שקודמה על ידי משרד הכלכלה והתעשייה, מאפשרת לייבא ארצה כל מוצר שמשווק באיחוד האירופאי על בסיס הצהרת יבואן בלבד.

להערכת הנהלת המכון רפורמה זו צפויה להקטין את הכנסות המכון באופן משמעותי.

ביאור 25 - ביאור מעבר - התאמת מידע כספי שהוצג בעבר לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לתקני IFRS

א. כללי:

על פי הוראות IFRS 1, הדן באימוץ לראשונה של תקני IFRS, ובהתחשב במועד שבו בחר המכון לאמץ לראשונה תקנים אלו, הדוחות הכספיים הראשונים שעל המכון לערוך לפי תקני IFRS הם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024, ולשנה שהסתיימה באותו מועד. מועד המעבר של המכון לדיווח לפי תקני IFRS, כהגדרתו בו IFRS 1, הוא 1 בינואר 2023 (להלן - "מועד המעבר"), כאשר מאזן הפתיחה הוא המאזן ליום 1 בינואר 2023 (להלן - "מאזן הפתיחה").

במסגרת מאזן הפתיחה, ביצע המכון את הפעולות הבאות:

- הכרה בכל נכס או התחייבות שההכרה בהם במאזן נדרשת לפי תקני IFRS.
 - אי הכרה בנכסים או בהתחייבויות שלפי תקני IFRS אין להכיר בהם במאזן.
 - סיווג פריטי נכסים, התחייבויות והון עצמי על פי תקני IFRS.
 - מדידת כל הנכסים וההתחייבויות שהוכרו על פי תקני IFRS.
- 1 IFRS קובע כי יישום תקני IFRS במאזן הפתיחה ייעשה למפרע. עם זאת, 1 IFRS כולל הקלות, לגביהן לא חלה חובת יישום למפרע.

ביאור זה נערך על בסיס תקני חשבונאות ודיווח כספי בינלאומיים וההבהרות להם הידועים כיום, אשר פורסמו ונכנסו לתוקף או הניתנים לאימוץ מוקדם במועד הדיווח השנתי הראשון של המכון לפי IFRS, 31 בדצמבר 2024.

ב. להלן מוצגים דוחות על המצב הכספי ודוחות על השינויים בהון של המכון ליום 31 בדצמבר 2023, ודוחות רווח והפסד לשנה שהסתיימה באותו תאריך.

ההתאמות העיקריות לדוחות של המכון מוצגות גם כשהן ערוכות לפי כללי החשבונאות הבינלאומיים. בנוסף, מוצגות ההתאמות המהותיות הנדרשות למעבר מדיווח לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לדיווח לפי כללי ה- IFRS.

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

דוח על המצב הכספי			
ליום 31 בדצמבר 2023 באלפי ש"ח			
דוח לפי כללי IFRS	התאמות ל- IFRS	דוח לפי תקינה ישראלית	
			<u>נכסים שוטפים</u>
118,899	-	118,899	מזומנים ושווי מזומנים
79,942	-	79,942	פיקדונות
100,530	-	100,530	ניירות ערך סחירים
73,078	-	(*) 73,078	לקוחות
8,642	-	8,642	חייבים ויתרות חובה
381,091	-	381,091	סה"כ נכסים שוטפים
			<u>נכסים בלתי שוטפים</u>
383	-	383	חייבים ויתרות חובה לזמן ארוך
20,712	20,712	-	נכס זכות שימוש
74,092	-	74,092	רכוש קבוע, נטו
8,205	-	8,205	נכסים בלתי מוחשיים, נטו
103,392	20,712	82,680	
484,483	20,712	463,771	סה"כ נכסים
			<u>התחייבויות שוטפות</u>
11,399	-	11,399	ספקים ונותני שירותים
47,394	2,341	45,053	זכאים ויתרות זכות
9,302	9,302	-	חלויות שוטפות של התחייבות בגין חכירה
39,710	-	39,710	משרד האוצר בגין פרישה מוקדמת
84,569	-	(*) 84,569	הכנסות מראש ולקוחות בזכות
192,374	11,643	180,731	
			<u>התחייבויות לא שוטפות</u>
-	(6,973)	6,973	הפרשה לחופשה
10,967	10,967	-	התחייבות בגין חכירה
38,567	19,267	19,300	התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד
49,534	23,261	26,273	
241,908	904,43	207,004	סה"כ התחייבויות
242,575	(14,192)	256,767	הון עצמי
484,483	20,712	463,771	* סווג מחדש

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

דוחות על הרווח הכולל לשנת 2023 באלפי ש"ח			
דוח לפי כללי IFRS	התאמות ל- IFRS	דוח לפי תקינה ישראלית	
הכנסות			
214,261	-	214,261	בדיקות
87,320	-	87,320	אישור מוצרים ומערכות איכות
6,104	-	6,104	הכנסות מפרויקטים בתקינה במימון משרדי ממשלה
3,850	-	3,850	הדרכות ואחרות
311,535	-	311,535	
הוצאות			
269,484	(12,434)	281,918	עלות הבדיקות והשירותים
42,051	12,434	29,617	רווח גולמי
4,950	(3)	4,953	הוצאות שיווק ומכירה
30,226	147	30,079	הוצאות הנהלה וכלליות
14	-	14	הכנסות אחרות
1,475	-	1,475	הוצאות אחרות
1,197	-	1,197	הוצאות בגין פרישה מוקדמת ופנסיה, נטו
4,217	12,290	(8,073)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות
13,892	268	13,624	הכנסות מימון
4,837	3,792	1,045	הוצאות מימון
13,272	8,766	4,506	רווח נקי
1,540			סכומים שלא יסווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד: רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
13,272			רווח כולל אחר

מכון התקנים הישראלי
ביאורים לדוחות הכספיים

דוחות על השינויים בהון באלפי ש"ח

סה"כ הון	קרן בגין מדידה מחדש של תכנית להטבה מוגדרת	יתרת רווח	
252,261	-	252,261	ליום 1 בינואר 2023 לפי
(24,592)	13,796	(38,388)	תקינה ישראלית
227,763	13,796	213,967	התאמה ל IFRS
			ליום 1 בינואר 2023 לפי
			תקינה בינלאומית IFRS
256,767	-	256,767	ליום 31 בדצמבר 2023
(14,192)	15,336	(29,528)	לפי תקינה ישראלית
242,575	15,336	227,239	התאמה ל IFRS
			ליום 31 בדצמבר 2023
			לפי תקינה בינלאומית IFRS

ג. מידע נוסף לגבי מעבר לתקינה בינלאומית:

טיפול בהסכמי חכירה :

על פי כללי החשבונאות בישראל (Israeli GAAP) הוצאות שכירות הוכרו כהוצאה שוטפת לאורך תקופת השכירות. לפי תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS), במועד תחילת חוזה השכירות מוכר המכון נכס זכות שימוש (Right-of-Use Asset) והתחייבות שכירות בגובה הערך הנוכחי של תשלומי השכירות המינימליים לעתיד. לאחר מועד תחילת החוזה, התחייבות השכירות נמדדת לפי שיטת הריבית האפקטיבית. נכס זכות השימוש נמדד לפי מודל העלות ומופחת לאורך התקופה הקצרה מבין אורך חיי הנכס ותקופת השכירות.

אקטואריה בגין הטבות לעובדים :

על פי כללי החשבונאות בישראל (Israeli GAAP), התחייבויות המכון בגין חופשת מחלה שלא נוצלה, הפרשה לחופשה, הפרשה למענק הסתגלות, הפרשה לפיצויים ופנסיה בגין פרישה מוקדמת נרשמו לפי הערכת ההנהלה, בנוסף, התחייבות המכון עבור שי לחג לא נרשמה כלל. לפי תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) כל ההתחייבויות הנ"ל נרשמו על פי הערכה אקטוארית שמביאה את ההנחות הרלוונטיות לכל התחייבות. עבור ההתחייבות לפיצויים החישוב האקטוארי מביא בחשבון עלויות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעורי הריבית בהתאם לתשואה במועד הדיווח של אגרות חוב קונצרניות שקליות באיכות גבוהה, אשר מועד פירעון דומה לתקופת ההתחייבות המתייחסת לפיצויי הפרישה, ועבור הטבות לעובדים אחרות ההתחייבות מחושבת על בסיס הערכה אקטוארית, סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות, תוך התחשבות בשיעור עליית שכר צפויה.